

TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI AYRIMCILIK VE ŞİDDETİ ÖNLEME

Politika Belgesi

1. GİRİŞ

İMALAT-HANE, Bursa merkezli bağımsız bir sanat kurumu olup, İstanbul'da da bir proje mekânına sahiptir. Sergiler, açılışlar, kamusal etkinlikler düzenleyerek çok çeşitli paydaşlarla çalışır. Bu belge, İMALAT-HANE'nin toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadele etme ve toplumsal cinsiyete dayalı taciz ve şiddeti önleme konusundaki yaklaşımını ortaya koyar.

2. AMAÇLAR VE KAPSAM

İMALAT-HANE; sanatçılar, küratörler, kültür emekçileri, yazarlar, üretici ekipler, gönüllüler, izleyiciler ve tüm paydaşlar için eşitlikçi, güvenli, ayrımcılıktan uzak bir çalışma ve üretim ortamı yaratmayı amaçlar. Bu politika belgesi, İMALAT-HANE ile ilişkili tüm çalışanlar ve anlaşmalı taraflar için, cinsiyet eşitsizliğine dayalı ayrımcılık, şiddet ve istenmeyen cinsel içerikli davranışlara karşı ortak bir duruş ve başvuru zemini oluşturur. İMALAT-HANE ırk, renk, din, etnik köken, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve ifadesi, cinsiyet, yaş, engellilik veya diğer herhangi bir sebebe dayalı taciz de dahil olmak üzere her türlü tacize karşı katı bir politika izler. Bu politika, istihdam statülerine bakılmaksızın İMALAT-HANE ile ilişkili tüm çalışanlar ve anlaşmalı taraflar ve İMALAT-HANE etkinliklerine dahil olanlar için geçerlidir.

Bu politika belgesi

- Toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizlikleri tanımayı ve gidermeyi,
- Her türlü taciz, mobbing, baskı ve şiddet biçimlerini önlemeyi,
- Beyan esasında işleyen bir başvuru–müdahale–çözüm mekanizması sunmayı,
- Güç ilişkilerinin ve güvencesiz çalışma koşullarının yaygın olduğu güncel sanat alanında, etik sınırları ve eşitlik ilkesini korumayı,
- İMALAT-HANE'nin tüm projelerinde uygulanabilir bir güvenlik ve eşitlik kültürü oluşturmayı,
- Çağdaş sanat alanında farkındalık, bilinçlendirme ve eğitim çalışmaları yürüterek, çalışma yaşamında şiddet ve tacize ilişkin mücadele stratejileri ve bilgi materyalleri oluşturmayı, amaçlar.

3. İLKELER

İMALAT-HANE, tüm faaliyetlerinde aşağıdaki ilkelere bağlı kalır:

Eşitlik ve Ayrımcılık Yasağı

Hiçbir kişi; cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, beden, yaş, sınıf, etnik köken, engellilik, görünüş, ilişki durumu nedeniyle ayrımcılığa uğratılamaz.

Beyan Esastır

Taciz, şiddet veya ayrımcı davranış bildirimlerinde başvuranın beyanı esastır

Güvenli Mekân ve Güvenli Üretim

Açılışlar, kurulumlar, atölyeler, performanslar ve yoğun iletişim gerektiren süreçlerde güvenli alan oluşturmak kurumun sorumluluğudur.

Güç İlişkilerinin Farkındalığı

Sanat alanındaki hiyerarşi, görünürlük, ekonomik bağımlılık, yaş farkı gibi güç ilişkileri değerlendirilmede dikkate alınır.

Gizlilik ve Mahremiyet

Başvuruda bulunan kişi sürecin her aşamasında gizlilik güvencesine sahiptir.

Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

Taciz veya şiddet bildirimini geldiğinde hangi adımların izleneceği bu politika belgesi kapsamında belirlidir ve erişime açıktır. Kurumun aldığı kararlar belgelenir ve gerek görüldüğünde bağımsız uzmanlara danışılır.

Bağlayıcılık: Bu politika, kurum yöneticileri ve karar vericiler için de bağlayıcıdır.

4. TANIMLAR

Toplumsal Cinsiyet: Toplum tarafından kadınlara, erkeklere ve ikili olmayan bireylere atfedilen roller.

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Cinsiyet kimliği veya ifadesi nedeniyle uygulanan her türlü fiziksel, psikolojik veya ekonomik şiddet.

Ayrımcılık: Cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim temelinde eşitsiz ve aşağılayıcı muamele.

Cinsel Taciz: Sözle, beden diliyle veya iletişim araçları kullanılarak, kişinin rızasına dayanmayan ve cinsel özgürlüğünü ihlal eden cinsel içerikli davranışların tümüdür. Laf atmak, istenmediği halde cinsel içerikli konuşmalar yapmak, cinsel içerik paylaşmak cinsel taciz örnekleridir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), cinsel tacizi, cinsiyet temelli istenmeyen ve rahatsız edici cinsel davranış olarak tanımlar. Cinsel tacizin gerçekleşmesi için bu iki koşulun mevcut olması gerekmektedir.

Cinsel Saldırı: Kişinin rızası olmaksızın temas ederek beden ve cinsel dokunulmazlığı ihlal eden davranışlardır. Türk Ceza Kanunu'na göre "vücuda organ veya sair bir cisim sokulması" cinsel saldırıda ceza artırıcı sebeptir. Evlilik içi cinsel saldırı da suç olarak tanımlanmıştır.

Homofobi: Eşcinsellere yönelik önyargı ve nefrettir. Eşcinselleri ve eşcinselliği aşağılayan, hakaret ya da komedi unsuru olarak gören söylem ve eylemlerin tümünü içerir.

Transfobi: Trans kadınlara, trans erkeklere ve trans şemsiyesi altındaki kimliklere yönelik önyargı ve nefreti ifade eder. Transları ve trans olmayı aşağılayan, hakaret ya da komedi unsuru olarak gören söylem ve eylemlerin tümünü içerir. Homofobi ve transfobi, nefret söylemi ve nefret suçları ile yakından ilişkilidir. Bireysel ve psikolojik bir korkudan ziyade, toplumsal hiyerarşilerden güç alan, o hiyerarşileri sürekli olarak yeniden üreten toplumsal olgulardır.

Mobbing: Çalışanı huzursuz etme, dışlama veya ihraç etme amacıyla uygulanan psikolojik baskılar olarak tanımlanır. Kişinin işini sabote etmek, hakkında dedikodu veya yanlış bilgiler yaymak, yokmuş gibi davranmak, gruptan izole etmek, e-postaya veya telefona rahatsız edici mesajlar bırakmak mobbing biçimleridir.

Şiddet uygulayan fail: Bu tanım kişiyi işaret ederken konu olanın şiddet uygulaması olduğunu vurgular. Cahil, sapık, öfke kontrol veya alkol sorunu olan vb. tanımlar şiddetin sebebi olamayacağı için kullanılması doğru değildir

* *Listenin tamamı için Cinsiyet Eşitliği Politikaları Derneği tarafından hazırlanan "Çalışma Yaşamında Toplumsal Cinsiyetle İlgili Tanımlar" yayını inceleyebilirsiniz.*

5. ÖNLEYİCİ MEKANİZMALAR

- Etkinliklerde görünür bilgilendirme metinleri (QR kodlu politika afişleri)
- Tüm işlerde çerçeve sözleşmesine politika belgesinin eklenmesi
- Açılış ve yoğun etkileşim ortamlarında görünür güvenlik/iletişim sorumlusu belirlenmesi / canlı durumlar (izleyicili etkinlik) vs anlaşmalı taraflarla çalışma süreçleri için ekipteki 2 kişi (Aslı Seven, Yavuz Parlar) şikayet durumundan sorumludur. Canlı durumlarda kişiyi uzaklaştırma vb., çalışma süreçlerinde ise toplanma, değerlendirme, yazılı (e-mail) uyarı gönderme (kayıt oluşturma)
- Kapsayıcı dil rehberi oluşturulması

6. BAŞVURU VE BİLDİRİM SÜRECİ

Bildirim yapan kişi:

- E-posta,
- Telefon,
- Etkinliklerde görevli güvenlik/iletişim sorumlusu üzerinden başvuru yapılabilir.

Başvuru ilk aşamada Aslı Seven ve Yavuz Parlar'a iletilir. Başvuruda:

- Olayın niteliği,
 - Zamanı ve mekânı,
 - Fail olarak bildirilen kişi (varsa),
 - Başvuranın talebi
- esas alınır.

Başvuruların değerlendirme süreci, Bora Gürarda, Merve Karakoç, Yavuz Parlar ve Aslı Seven'den oluşan karar kurulu tarafından yürütülecektir.

Değerlendirme sürecinde:

- Beyan esastır.
- Taraflar arasında güç ilişkileri dikkate alınır.
- Gerekliyse bağımsız danışmanlardan destek alınır.
- Süreç en fazla 20 gün içinde sonuçlandırılır, mazeret halinde uzatılır ve taraflara bildirilir.
- Başvuran, sürecin herhangi bir aşamasında başvurusunu geri çekme veya dondurma hakkına sahiptir.

7. MÜDAHALE VE YAPTIRIMLAR

Kurum, fail olduğu teyit edilen kişiler için; anlaşmalı taraflar ve İMALAT-HANE etkinliklerine dahil olanlar hakkında aşağıdaki yaptırımları uygulayabilir:

- Sözlü uyarı,
- Yazılı ihtar,
- Etkinlikten uzaklaştırma,
- Sözleşmenin feshedilmesi ve işbirliğinin sonlandırılması,
- Mekâna giriş yasağı,
- Gerekli görülmesi halinde hukuki mercilere yönlendirme.

Kurum, İMALAT-HANE ile ilişkili çalışanlar hakkında yukarıdakilere ek olarak, işten uzaklaştırma ve çıkarma yaptırımları uygulayabilir.

8. ETKİNLİK VE AÇILIŞ ORTAMLARINDA TUTUM

Etkinlik ve açılış ortamlarında taciz, rahatsız edici veya sınır ihlali içeren davranışlara maruz kalan ya da bu tür davranışlara tanık olan herkes, durumu İMALAT-HANE ekip üyelerinden herhangi birine bildirebilir.

Ekip üyeleri tarafından gözlemlenen ya da kendilerine iletilen bildirimler, sürecin yürütülmesinden sorumlu olan kişilerle (Aslı Seven, Yavuz Parlar) derhal paylaşılır.

Bu süreçte:

- Fail olduğu bildirilen kişiyle güvenli mesafe korunur,
- Gerekli görülmesi halinde kişi mekândan uzaklaştırılır,
- Başvuruda bulunan kişi için güvenli alan ve destek sağlanır,
- Yaşanan duruma ilişkin olay raporu hazırlanır.

9. KURUM İÇİ SORUMLULUKLAR

- Her etkinlikte tüm ekip çalışanları sorumludur.
- Ekip ile düzenli bilgilendirme ve anlaşmalı üçüncü taraflarla kısa oryantasyon,
- Sözleşmelerde açık madde: "Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Karşıtı Sözleşme."

10. BELGENİN KULLANIM ALANLARI

- Sanatçı, küratör, yazar, gönüllü sözleşmeleri
- Web sitesinde ve mekanlarda qr kod ile açık biçimde

Bu belge, Cinsiyet Eşitliği Politikaları Derneği ve Cemre Baytok danışmanlığı ile hazırlanmış ve 21 Ocak 2026 tarihinde yayınlanmıştır. İMALAT-HANE'nin sürekli gelişen politikasıdır; ihtiyaçlara göre güncellenir, genişletilir ve yeniden düzenlenir.

Başvuru için:

bildirim@imalat-hane.com